

for statens åndssvageforsorg til forskningsarbejde i forbindelse med en rationalisering af byggeriet indenfor åndssvageforsorgen.

Undersøgelserne blev af bestyrelsen overdraget til en af forsorgens arkitekter og et rådgivende ingeniørfirma, der er blevet bistået af forsorgens undervisningsinspektør, af boligministeriets rationaliseringsekspert samt af enkelte andre særligt sagskyndige.

Der foreligger nu fra arbejdsudvalget en redegørelse for indholdet og resultaterne af dets overvejelser, tillige med skitsetegninger, arbejdsbeskrivelser og en nærmere vurdering af mulighederne og fordelene ved et byggeprogram, tilrettelagt i overensstemmelse med disse planer. Redegørelsen, der enstemmig er tiltrådt af bestyrelsen for statens åndssvageforsorg og danner grundlag for nærværende lovforslag, er blevet omdelt til folketingets medlemmer.

I redegørelsens afsnit vedrørende de pædagogiske forhold anslås behovet pr. 1. januar 1962 til 33 skoler, hvoraf ca. 25 erstatter og udvider bestående midlertidige skoler. Noget senere foreslås indrettet yderligere 6 skoler, således at arbejdsudvalgets målsætning omfatter opførelse af i alt 39 nye skoler i løbet af perioden indtil udgangen af finansåret 1965-66, jfr. om den geografiske opdeling af skole-distrikter det som sidste bilag i betænkningen aftrykte kort. Medens der med hensyn til de nærmere enkeltheder henvises til redegørelsen, kan til belysning af hovedlinjerne i projektet oplyses følgende:

I arkitektonisk henseende går forslaget ud på, at skolerne sammensættes af et varierende antal enheder (klasseblokke) af ens størrelse og ydre konstruktion, omfattende 2 klasserum af en størrelse på 36 m² hver med et tilstødende grupperum på 14 m², selvstændige toiletter, garderobe og gangareal. Dimensionering og indretning er nøje fastlagt på grundlag af de pædagogiske behov, der må stilles til undervisningslokaler for åndssvage børn.

Den omhandlede blok kan tillige indenfor de samme ydre rammer indrettes til brug for alle øvrige, nødvendige skolefunktioner. Det nærmere behov er beregnet — og planer hertil udformet — for skoler af forskellig størrelsesorden. Planerne omfatter således bloktyper henholdsvis til administrative formål med kontorer, lokaler til lærere, læge og taleundervisning, til særlokaler, herunder sløjdelokale og skolekøkken, til legesal og/eller gymnastiksal, til værksteder samt til bolig for skolelederen, ved større skoler tillige bolig for pedel. Under lege- og gymnastiksalsbygninger er påregnet sikringsrum, der samtidig indrettes til omklædning, bad m. m.

Blokkene, der kan opføres som selvstændige bygninger eller som dele af et større anlæg, forbindes med lette overdækkede forbindelsesgange. Den arkitektoniske udformning af den enkelte skole kan varieres meget under hensyntagen til de stedlige terrainforhold og omgivelser, ligesom ensartethed kan modificeres ved haveanlæg. Af hensyn til elevernes store aldersspredning afsættes friområder for hver enkelt klasseblok samt fælles friarealer.

Ved tilrettelæggelsen af byggeprocessen har det været et hovedformål at undgå, at arbejdskraften til byggeriet belaster byggesektoren. Husenes bærende konstruktioner er en let jernkonstruktion, der ligesom de øvrige materialer, der fremstilles industrielt, kan transporteres, opstilles og sammenbygges med anvendelse af let grej.

Den tekniske konstruktion er baseret på anvendelse af industrielt fremstillede bygningselementer og materialer af en lethedegrad, der stiller de mindst mulige krav til montagearbejde og reducerer behovet for anvendelse af faglærte bygningshåndværkere til et minimum, jfr. herom arbejdsudvalgets redegørelse side 14-19 og de på side 26 beskrevne erfaringer, der er gjort ved opførelse af et prøvehus. I øvrigt er systemet så fleksibelt, at rummenes størrelse i de enkelte blokke vil kunne ændres, såfremt dette senere måtte blive påkrævet eller ønskeligt.

Installationsarbejderne er forenklet mest muligt. Som varmekilde er foreslået anvendelse af gas, hvortil radiatorer kan leveres indbygget i ydervægs-elementerne, idet dette bl. a. gør opvarmningsproblemet uafhængigt af skolens størrelse. En grundig analyse har vist, at en sådan opvarmning ikke skulle påvirke driftsøkonomien i ugunstig retning.

Alt funderingsarbejde til 39 sådanne skoler, udført efter de indenfor byggeri sædvanlige metoder med betonstøbning på stedet, beregnes sammenlagt ikke at nødvendiggøre arbejdskraft svarende til mere end 10 mand i ét arbejdsår og kan tilrettelægges nærsomhelst, uafhængig af tidspunktet for husenes opståelse, og således f. eks. også i vinterperioden.

Montagen af skolen tænkes gennemført med et eller flere montagehold på hver 4-5 mand. Da en klasseblok efter erfaringer fra opførelse af et prøvehus kan monteres på 8-10 dage, betyder det, at en 8-klasset skole kan monteres på 3 måneder, efter at byggemodnings- og støbearbejderne er afsluttede.

Til byggeriet skal kun anvendes 15 pct. af den arbejdskraft fra byggesektoren, der skulle benyttes til tilsvarende traditionelt byggeri, og med samme sammenligning kun 10 pct. af den normalt anvendte